

DE AMPLISSIMI VIRI
JACOBI ODDI

Apud Lusitanie Regem A. S. Nuncii

AD

SACRAM PURPURAM

PROMOTIO

ORATIO HABITA PERUSIÆ

*In Aula Cardinalis Nix, Novebris
 MDCCXLIII.*

A CAROLO BRUSCHIO

In Perusia Lycei Literarum Humaniorum Professore.

PERUSIÆ MDCCXLIII

Ex Typographia Confalonaria, Imperialis Perusina.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

NOBILI PIRO
M. ANTONIO
COMITI ODDO

CAROLUS BRUSCHIUS
F.

Rationem, quam de Eminentissimi Jacobi Cardinalis Oddi Fratris tui Sacra Purpura in solenni Studiorum inauguratione habui, Tibi uni, Vir nobilissime atque humanissime, munus quidem, si ex viribus meis spectetur perexiguum, si ex animo magnum, si ex amplissimi Principis Dignitate maximum ut offerrem, dug

A 2

me

*me potissimum causa impulerunt. Altera
spectata ab omnibus tua fuit humanitas
summa morum integritate, ac fide conjun-
cta, quæ me omnia Tibi debere profiteri
compellit; altera observantia, & stu-
dium meum quaecumque, quibus Te, to-
tamq. præclarissimam Domum tuam reve-
reor, & colo: immo, ut vera prædicem,
singularis eadem tua, atque optima Con-
jugis tuæ cœgit benignitas, qua me sem-
per liberalissime excepistis, atque nobiles ma-
gna spe, & bona indole præditos Liberos
vestros mihi humaniorum Literarum, &
Eloquentiæ studiis instituendas tradidistis.
Accedit etiam, quod probatissimi Germani
tui laudes Tibi uni debebantur, qui cum eo
de fraterna pietate, deque virtutum simili-
tudo contendis. Quas quidem non dicam
exornandas oratione, sed dumtaxat recen-
sendas unius, & alterius genere, doctrina,
consilio maxime conspicui Viri hortatu exci-
tatus, atque clarissimi doctissimiq. Bene-
dicti Averani laudatissimi in Pisano Ly-
ceo*

eo Eloquentiæ olim Professoris band, diffi-
 mili exemplo confirmatus libenti animo su-
 scepi : Quamobrem satcor me nullum ap-
 tius, atque iucundius argumentum, ut ado-
 lescentes Literarum studia magno, & ala-
 cri anima capefferent, excogitare potuisse,
 quam quod sacra recens præstantissimi Fra-
 tris tui Purpura suppeditavit : ut ita tot
 eximii summi Viri facinoribus vel audi-
 tis, vel lectis tui primum Filii intensi,
 tum studiosi omnes adolescentes crelli ala-
 crius inceptum studiorum curriculum per-
 ficerent. Et ne forte quis eorum, qui no-
 tam censoriam omnibus inurunt (nam de
 iis qui non gravate orationem hanc au-
 dient, vel legent nihil tale metuo) assen-
 tationi datum esse aliquid suspicetur, De-
 um O. M. testor nihil unquam a me ve-
 rius, magisque ex animi mei sententia
 scriptum esse, quam ea, quæ de spectatissi-
 mi Fratris tui rebus splendide pie fortiter
 sapienterque gestis scripsi. Nec ut incen-
 tos, inanisque plausus, quorum esor ego
 sum,

sim; captivam; sed ut certissimam bonam
observantiam, atque cultus in Cardinalem
amplissimum; Et in Te Virum Illustrissi-
mum, atque inclitum Oddarum Genus
omnis obsequentis animi mei significatio-
nem, quae foret accepta, declararem. Quod
si, ut spero, consequi potero, eorum, qui
omnia naso suspendunt adunco, didicisse
videam. Abs Te interea enim peto, ut me
amplissimi Principis Fratris tui patrocini-
o commendatum velis; Et illius confide-
reus hos labores bilari; Et serena fronte
excepturum, Et Te, ea, quae semper con-
suevisi, me benignitate prosequiturum.
Vale, ac felix diutissime tutè. Perusia
Non. Novemb. MDCCXLIII.

101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

O R A T I O

I quid usquam laeti, opportuni, de ju-
cundi suspice Bruchorum saltemi die,
pro bonarum Artium, Scientiarumque
fuisse, aspirantes, laudatæ, & glo-
ria apud vestram, *Reverendi ac Reveren-
dissimi Patris, Illustrissimi Patri, con-
spectum ad Persidem*, excelsaque re-
verentem optatis Deception infirmen-
dam atheri ex Abrenasibus quatenus de
more dicendi abnatare possit; id profecto. ubi non desit
Novembribus, que ipse sua navi littora tui intem, gra-
tissimæ, & precellensum perconcedere cadit, atque, con-
tingit. Preteritum enim hanc die, usquam presentem in-
toror laeta V. Id. Septembris, que quæ spiritibus t Quæ
jocundis! Quid splendidas non modo Urbe, verum etiam
catholico terrarum Orbis obnavigare possit? Quam BENE-
DICTUS XIV. P. O. M. infirmorum sanorum stili
mator cunctis, atque Juxta interpretum nos, uniusque Vi-
ros gravis splendore, doctores laude clarissimos, potest;
struuntque percedarum predicatæ spectatissimos, atque im-
petra, pagas in commotum Christianorum Rem gravibusq.
manibus obnavigat probatissimos ad Sacram Purpuram,
juxta optatis martis potest. Jam ubi videtur ante qua-
que audire plausu, quibus Roma, atque universis long
Glandis suavis clavis laeta Sacrosancti Benedicti cunctis,
de strachum inceptis institutis, ac pax divina inceptisq.

(VIII.)

colorem exultis. Et hoc exultis, ut & qui ab Orthodoxis natum dissident, atque dissentiant, ad easque probatum, interque relictum voluisse compertissimas. In cujus quidem gaudiis ibidem cum ipsa Urbe, ac multis principibus Italiae Civitatibus, in quoque Persulla consors vestra, & participes. Hactenus adhuc in anno dies quatuor ante idem Septembrem, quo eadem aliquando opacissimae noctis adventat, qui Patriumque aquatilisimum, virtuosam opulenti generis ornatumque inter amplissimas Sanctae Romanae Sedis Cardinales merito ac jure esse cooptatum dicitur. Obveniant illi etiam tunc ante oculos sacrae Civitatis hilaritas, qui supra se rapti per vias, per forum, per vias discurrentia gaudia gaudia curantabant. Obstreperet etiam modo scilicet unicum, sed per talium prosperam in Optimatam aditum vehiculum ad circumstantes super confusissimam clamorem, quibus tanto Patrum, Patrumque laus plaudibatur. Resonat Templum hoc majas totum suppliciter peritum Populi precibus, & votis, quae omnipotenti Deo, atque Desperare Virgini pro generum estote, elacri, demulcetque vultu effundebat. Quae in comitum omnium laetitia contra omnes, quae tam forte mentis agnoscitur, omnis argumentis, in hoc uno publicis civiumque alacritati, honestisque pluribus consistant, nec a meo mouere, ut opinor, abhorrentur quidem animi: quod & vobis Viris Audacibus gratum, & iactantem, adolescentibus stillem, atque commodas patris obveniant; si numerum omnino mea in Jacobi Uddi Porpora gaudiorum omnium origines illustrata vobis consistant. Quid enim magis apertum, sanctum, laetum, auspiciatum, quam Italia veritatis ante ab hoc omni-terrena Porpora incitari, quae declinat in quam alio sustigio Sapientia, ingenioque Arce possit hominem collocare? Atque dum postquam Patria Lycrae aperitur, tanto Cardinali premium gloriandi, qui Necesse est alter translocumfusus studiosos juvenes, doctissimisque hactenus profectus homines singulari comploditur benevolentia. De hoc itaque Viro perfectissimum post magnum, maxime, gravissimae divitissime perfectum libentis ad me primum tandem amplissime Dignitatis praesentis elato, proca, pro regni mei tandem, in Adolescentem, ad hoc, quod in-

(IX.)

prosequer, studiorum capitalibus staret conficiendus, et
mei quædam partibus adhorter, & iusticiam, velles, Episcopi-
colligi, FF, Vm A.S., ferre humanitate, atque sapientia de-
dere proficor, vel potius debere.

Sed ut mirari non, quæ vera est rerum productio-
ne gestarem fides, varietas, & copia, ut non in fide se
contemere curram, cum primis, modis quidem statum, &
hanc Viris quibusdam sapientibus a Patro, a principio
ordinar. Revertens igitur, genio, in notarium tempore
hui, quem Patro hic avari generositate super proficis, in
totaque provincia, in patria posito, hanc doctrinam Ur-
bem, atque quædam studiorum generis, videremus adit, ut
apud Patro Soc. Jol. primam Religionem, ut bene Artibus da-
ret operam, & tantis modis patris sapientiam. Quibus in-
fidelis ita se possit excipere, ut omnes, qui aliquid de in-
genio suo potuerit proficere, in amplissima dicitur Academia
Academiam amulatore egregie adit, & dicitur debere,
& monumentis illis deprehendere existimare, quibus Jacobi
Odi memoriam Collegium Proficere, ut se clarissimum de-
corum perpetuo conservetur. Hanc tantis quæ modis
se excipere, memoriam, comitatus omnes nostrum
pauca Perula, quædam ad hanc omni sapientiam de-
receptis, & magis nomini tunc Jacobi, quæ
ad hanc Legem periculis, hancque Causas evolvere
deu scholaris, ad variisque Juris studium, hancque Pro-
filiis opportunitatem adit, atque accommodatum, hanc
comitatus Recordare tempus illud, quo more Majorum de-
dote, hanc, & hanc omni, & quæ jam est Romæ
noti Jacobi. (proclama quæ Dignitas instructionem
clarissimo doctrinamque Viri M. Antonio suo Amici in-
clitum, hancque Genus se, referre proficere) adit,
in hancque vestro, Jacobi, hancque Patro, Ordine con-
du hancque, hancque quædam quædam hancque
adit, hancque adit. Pro Deo immortalis quædam hanc,
atque hancque Collegium, vestrum hanc Peripatetis adit
dicitur! Nam hanc hanc quædam hanc, quædam
comitatus, hancque adit, hancque hancque Viri hanc

(XL)

utroque beneficentissimus magis proci vult in magna sui
 clementia cunctis angustis obligata pignori velat, ut E-
 dula deinde in mensa apponeret. Ob benignitatem excellens!
 Ob pietatem prestantissima! Didicerat sane ab Apostolo, &
 a magno Patre Augustino christianam esse pietatem, non dei
 Molam agere, non querere, quæ sua sunt, sed quæ populo-
 rum incolentibus prospicere possunt; & illam semper habere
 unde det, cui piorem est pietas charitatis. Quæ quidem,
 inter omnes maximæ virtutis ministrum, à Prælati acriter ges-
 tiam vota implerent, suisque desideria exstiterunt; atque sub
 alarum Civitatum, Provinciarumque repositæ iustitia, digni-
 tate, atque eo, quo est, animi splendore, seculo comparaverit.
 Tamen vero laudum, quæ in bene gerendo est adeptus,
 nec singulari tantæ Viti modum, nec infirmæ mentis in-
 gentum parum aliquam attigere patitur. Prænotam igitur
 referre, quæ ipse in se, atque in sanctæ Sedis decora recte
 posse per magistramque suam quam ad Galla Sapiens in Sa-
 ludum Provincia gubernaculum sedis. Nil otium, quæ in
 ampla Fabrianæ olim Oppido in Italia celeberrima, nunc Cui
 vitæ novitas insignis præclare gesserit. Non commemoran-
 do quæ nec sanctique in tam culta urbe atque Adulo Pi-
 esse curando egerit. Siclio quæ liberalitate, quæ munificen-
 tia Contracellæ portu, atque antiquæ castræ celebret; An-
 conam epulatum in Pontificis domo imperium, Viterbiam
 Patrimonium S. Petri dapar reavit, curam, administravit. Quid
 duntaxat amonum levavit, & non levavit, ut in difficillimis
 suspensibus repente vitæ cerneret, & ea ipsa forme suam
 comam utque magna vel ad delicias copæ consequeretur;
 nisi Prælati hic beneficentissimus, cum heras Urbium, atque
 Provinciarum clarum inaret; in quo nihil videri, per-
 claritas virgines; pupile, legum solamen, decem, custodiam;
 propagandulam; præsidia nisi in Jacobo Galla inderet;
 de cetero, quantum longissime videri, inebriant! Quæ omnia
 sunt, utque duntaxat malorum improbitatem, perinde
 nam, inducunt coercere, & frangere, repositis aliquæ vasa;
 vchramque impulsu videri lapsum calorem propositum
 Quæ utique in heras, de iustitiam animadverto, ut nullum

(XII)

ex illa fuerit ingratum dare ! Quis bonorum Adm., intra
præteritæ præsentis horæ ? Quis bonorum elegantiæ,
sœcularum appetituum præsentis temporibus exhilaratum est po-
pulus ! Nisi sagax Præfatus Oddi consilium , ut nihil ad sine
gularum ejus in adversis , & in secundis rebus commendate-
dam sapientiam desideraret . Quæ profecto sapientia locum in
sensibus visis , in animæ rebus , in sideribus solis , sic in rebus
sensibus excollit humanis . Quid modo illius splendorum ,
quid liberalitatem , quid moralitatem , quid sapientissimam
documentorum sententiam , quibus Præfatus , Principes , Cam-
dianæ sanctissimæ carpitur , exoptis pro totum , sal-
que dignitas trahatur ! Quirum dicitur beatissimum . Pro-
spertum Lambertinum , nunc BENEDICTUM XIV. vicem
christianæ Reip. hanc , atq. gloriam immortalis sapientis Vi-
toris Præfatus Oddi hospitis aliam fuisse . Quæ cum est ,
qui ignoti Gubernatoris Adm. diuturnam Veneris sedes
semper fuisse hospitium , ita ut nequies dignissimæ ego so-
lum ipse esset invaret , sed & dignitas consequeret ,
humanitasque compelleret : ut Deum ejus potius quam po-
stularum gentium form hospitium sequam omnibus liberaliter
benignusque in omni tempore pateret . Non enim cum man-
gno Elegentia Principis nobile ducum esse pateret . Deum
beatissimum illis est illis illis hospitium . Sed hac omnia , &
multa , etque præfata libere omnia , ad palcherrimum eam
Benedicti XIII. factum a Præfatus nostri laudibus hanc ap-
pam tunc fuisse omnia . In memoriam , obituro , etq. in-
tas omnia multissimum septuagintaquatuor septuaginta septu-
vicesimum , & dicit V. anni id. novembres , quo Benedi-
ctus XIII. P. M. , cuius nomen semper est gloriosum , Glo-
rissimum Augustum ex Viridissimum Ducibus , Colonus Ar-
chiepiscopum , & Sacri Romani Imperii Archiepiscopum Vener-
bi , Jacobo Oddo Gubernatore , in amplissimo , etque reba-
gustissimo Templo S. Mariæ a Quirum nuncupato fuisse in di-
ta litas . Te igitur appello Viridissimum eam ego quæ
ex præfata , etque omnia septuaginta octuaginta , ad
gentis homines in se constituerunt , ut cum celebrant , tunc
sanctissimum , tunc insignem , pauperem aspernent . Aspernent
Pater

(XIII)

Paciffimum fœderem , atque iuſtiffimum : receptiſſi Clementem Electorem auguſtiſſimum : nobiſſimum Violentum Ben-
 edictum imperatorem : Hicuriæ Principem iura naturalia ſubſi-
 ſtiſſi , Caſſi tamen graviffima cuſſi Praefide Oddi mentis ſeruat ,
 ac in tanto popularium , opinione , Praefidum , Principum
 concuſſis omnia modum pacis tranquilloque , verum etiam
 magnifice laetiffimeque ſuccedente ! Nihil omniſe tæſtorum
 Principum dignum deſſet , ſed cunctis copioſiffime redonde-
 rent ! Quibusdam Praefide nobiſſi ſed occluſa fuerat , quo-
 minus plures nobiſſi ſpectatoſque Viros et ſummorum Prin-
 cipum Aula liberaliffime accipere ; apparere , apparere
 haberet , ingratuſque manuſcribit donaret ! Quibus imprimiſ
 & Benedictum , & Clementem Auguſtum , Violentum Ben-
 edictum tæſtorum Principum manuſcribit haud imperitibus donis
 ſut preſequantur . Quæ quidem in re hoc ſunt admirandum ,
 & ad clariffimæ Voti nomen celebrandum apertiffimum occur-
 rit ; quod humaniffimas , atque clementiffimas Paciffimæ
 Benedictas ; benigniffimas , itaque ſereniffimas Clementi
 Auguſti Jacobum Oddum reſidere , etque iteratas gratias
 amantiffimis verbis exornatas de ſuſceptis donis per ſcriptas
 agere voluerunt . Tamen ſibi , & eſſi in Jacobo Oddi pre-
 ditionis monentem , ut cuncti Principes plurimum honoris
 eidem ſemper detulere , & deſerere . Tibi itaque gratulari
 Virebim , quod plures in annos ſaris uſque Moderatoſa
 regimini fruſtam , volupatentque percipili : eoſque Praefide
 molu , manuſcribit , indignuſque beneficiis re Benedicta XIII
 cunctuſſet . Quæ proſitit ſummo manuſcribitque Patri ,
 atque Praefide vigiliantiffimo accepta reſcribit , ut illuſſi
 grati animi ſui ex marmore producat modum , quæ ſuſ-
 la unquam deſſet obſervio , atque via ſui pro ſarquet ma-
 gniſcentia a Praefide Oddi leuſſet conſtituſſet lapidibus com-
 memoratoſ . Nec ſui modo , clari Faſtiſſi , ſine incuſſet ſui
 patreſſet poſſet abſerere . Nante reſſet ſui cum pleniffimæ
 Epifcopo reſſet ſebaſtiano Pompiſſo Bonavenentura providuſſet ,
 & produm Praefide Oddum poſſet ſar Eſtudo Septembri
 reſſet ſui ſar ſar ; produm , ſar , manuſcribitque
 decoruſſet , quibus iſſet Jacobus III. magne Benſcentiſſet
 ſar

me potissimum causa impulerunt. Altera
spectata ab omnibus tua fuit humanitas
summa morum integritate, ac fide conjun-
cta, quæ me omnia Tibi debere profiteri
compellit; altera observantia, & stu-
dium meum quaecumque, quibus Te, to-
tamq. præclarissimam Domum tuam reve-
reor, & colo: immo, ut vera prædicem,
singularis eadem tua, atque optima Con-
jugis tua coegit benignitas, qua me sem-
per liberalissime excepistis, atque nobiles ma-
gna spe, & bona indole præditos Liberos
vestros mihi humaniorum Literarum, &
Eloquentiæ studiis instituendos tradidistis.
Accedit etiam, quod probatissimi Germani
tui laudes Tibi uni debebantur, qui cum eo
de fraterna pietate, deque virtutum simili-
tudine contendis. Quas quidem non dicam
exornandas oratione, sed dumtaxat recen-
sendas unius, & alterius genere, doctrina,
consilio maxime conspicui Viri hortatu exci-
tatur, atque clarissimi doctissimiq. Bene-
dicti Averani laudatissimi in Pisano Ly-
ceo

eo Eloquentiæ olim Præfessoris hæc, diffi-
 mili exemplo confirmatus libenti animo su-
 scipi : Quamobrem fateor me nullam ap-
 tius, atque iacundius argumentum, ut ado-
 lescentes Literarum studia magno, & ala-
 cri animo capefferent, excogitare potuisse,
 quam quod sacra recens præstantissimi Ec-
 clæ tuæ Purpura suppeditavit : ut ita tot
 cunctis summi Viri facinoribus vel audi-
 tis, vel lectis tui primum Filii incens-
 tum studioſi omnes adolescentes erecti ala-
 crius inceptum studiorum curriculum per-
 fierent. Et ne forte quis eorum, qui no-
 tam censoriam omnibus inurunt (nam de
 iis qui non gravate orationem hæc au-
 dient, vel legent nihil tale metuo), assen-
 tationi datum esse aliquid suspicetur, De-
 um O. M. testor nihil unquam a me ve-
 rius, magisque ex animi mei sententia
 scriptum esse, quam ea, quæ de spectatissi-
 mi Fratris tui rebus splendide pie fortiter
 sapienterque gestis scripsi. Nec ut incer-
 tos, inanesque plausus, quorum osor ego
 sum,

sunt, captarum; sed ut certissimam veram
observantiam, atque cultus in Cardinalem
amplissimum. Et in Te Virum Illustrissi-
mum, atque inclitum Odderum Genus
emine obsequentis animi mei significatio-
nem, qua fore accepta, declararem. Quod
si, ut spero, consequi potero, eorum, qui
omnia naso suspendunt adunco, differenda
videam. Abs Te interea enixe peto, ut me
amplissimi Principis Fratris tui patrocini-
o commendatum velis; Et illum confide-
reor hos labores hilari; Et serena fronte
excepturum, Et Te, ea, qua semper con-
sueveris, me benignitate prosequiturum.
Vale, ac felix diutissime vive. Perusia
Non. Novemb. MDCCXII.

(VII)

ORATIO

I quid unquam leti, opportuni, & jucundi aulicis Studiis, sollemnibus die, & pra loquarum Armin, Scientiarumque studio, amplius, laetius, & gloria apud vestrum, *Religio* ac *Auribus* *divinae* *Potestatis*, *clarissimae* *Patri*, cum spectem ad Pontificem, excelsaeque reverentiae opusculis Discipulum infanscentiam clari ex Rheicibus quatuor de more dicendi abstruere possit; id profecto. nulli meum *Idem* *Novembribus*, qui ipse sunt anni literarum anni incipit, praesentibus, & jucundissimam percontatione cadit, atque, contigit. Praeterea enim haec die, tanquam praesentem invenio haec V. Id. Septembris, qui quid opusculum? Quid jucundum? Quid splendens non modo Urbi, verum etiam catholicae terrarum Orbis obtingere possit? Quam *BENEDICTUS* *XIV.* *P. O. M.* incensuram bonarum *Esti* *maior* *enim*, atque *Judea* *mergeretur* *nos*, *unusquisque* *Virtus* *propterea* *splendens*, *admiranda* *laude* *clarissima*, *potest*; *varietate* *periculorum* *prudens* *spectabilior*, atque *imprimis* *pagis* *in* *consecrationem* *Christianorum* *Romae* *gratias*, *truncibus* *cheudis* *praeantissimae* *ad* *Sacram* *Purpuram*, *juxta* *apertum* *munus* *provenit*. Jam enim video ante quosque audire plures, quibus Roma, atque universa longaevidae famula claret leticia Sanctissimae Pontificis consilium, de Graecorum laetitia incipiente, ac perinde divina laetitia, &

(VIII.)

coram evellit. Et ita evellit, ut & qui ab Orthodoxis maxime dissentit, atque dissentant, id recipit probatum, licet-
que ecclesiam valuisse coopererimus. In eoque quidem gaudio
überiecta cum ipsa Urbe, ac multis principibus Italicæ Cos-
tibus, ea quoque Persia confecti vestri, & participi. Hic-
ret adhuc 10 anno dies quatuor ante idem Septembrem, quo
tandem elongando spiritibus nostris adventu, qui Patriam
suam revivificavit, virtutum oporum quoque ornamentum.
Iocis amplissimos Sanctæ Romæ sedis Cardinales mem-
no ac jure esse cooptatum desisti. Obstantur mihi etiam nunc
aut oculos tuorum Civium haurire, qui supra & rapti per
vires, per forum, per adeo discursantes gaudia gaudia cu-
piscunt. Obstantur etiam modo felici amorem, sed per
sisterem propterea in Optimum aditum vestibulum ad ca-
piendas super confusum clamores, quibus tanto Fati, Pa-
træque suo placidetur. Refertur Templum hoc majus so-
tum supplicium peritio Populi precibus, & tota, qui omni-
potenti Deo, atque Despare Virgini pro gratiarum actione,
saceri, deindeque vestri effundebat. Quare in ecclesiâ
omnino lætitia ceteris canibus, que non forte mente agita-
batur, omnia regnantis, in hoc uno publice circum-
stantiam, hœcque plausibus consonant, nec a meo me-
nere, et opor, abhorrentur curam desisti: quod de vestris
Viri Auditoribus gratum, & perundam, adolescentibus me-
lis, atque commodis putavi obsecrarem; si autem omni-
no mea in Jacobi Cæli Porpora gradiorum omnium origines
felicitatis vira consideret. Quid enim magis aptum, factum,
lætem, suspensum, quam studio vertenda aut ab hoc omni-
tissima Porpora lachari, que declaret in quem alio festigio
Sapientia, aptaque Artes possint homines collocare? Atque
dum ipsi Patriæ Lycæi aperuer, tanto Cardui primum
gladii, qui Mæcenat stier manifestissimas studiosos juvenes,
dilectosque laude præstantes homines singulari complenditur
benevolentia. De hoc itaque Viro præstantissimo post ma-
gnum, multum, præcipue dignissime propellat libens ad me-
ritum tandem amplissimis Dignitatis præmiorum elio, præca-
pro signis mihi vestris, in Adolescentibus, ad hoc, quod in
pro-

(IX.)

prosequer, studium capitulum brevis confiderandi ad mei quorundam paribus adhorter, & iuvem, vestra, spectatissima. PP. Vni A. A., totius humanitas, atque. Apertis dederet meior, vel potius delibare.

Sed ut credenti meo, cuius tanta est rerum peculiarissimae gestarum leges, varietas, & copia, ut non ita facile sit concipere adtingere tam prae, modis quodam fluant, & bene Virum probatissimum insignitum a Patre, a principio exultant. Revocamus igitur, quanto, in memoriam itaque sed, quam Patre sui seculi generalique Stipe profectus, & earum proinde in patria, politico, Senam Senatorissimum Urbem, atque amplius studium praevalentissimum adit, et apud Patre Soc. JEL. primum Religioni, ac bonis Artibus daret operam, & tantae molei operis fundantur. Quibus in, studio in & prae, acceptum, ut omnes, qui aliquid de re gentis rite potuerit iudicare, in amplissima illa Academia Aula recto manebant egregie animi sui abstrahi debent, & monumentis illa dignitatem custodiant, quibus Jacobi Odili memoria Collegam Polesmann ex se clarissimum decorum perpetuo iuvarent. Hanc tamen quam meritis sui capacitissimum; meruerit ac, omnino omnino nostrum patre Perula, quomodo ad hunc tam familiaris felicitate, receperit, & magis nostrum natus Jurisconsultus, quoniam ad iudicium Legi perquirat, iurisque Casibus evolventes adhiberet, ad iurisque Juri studium, Statuta Prae, illas opportunitatem admodum, atque accommodatam, infusa comendat. Recordare tempus illud, quo nunc Majorem Nos clota nomen, & iudicis Anstis, & quam jam esse Romae nati iure Prae, & praeterea capis Dignitate institutionem, clarissimo doctissimoque Viri M. Antonio suo Antistis in clypeo Odilorum Genus & referre profectus) addit; in laudatissimo vestro, Jureconsulti Patre, Ordine cunctis Gassagis, etiam exaltat, perit tantum intercedit tibi, huius adhibet. Pro Deo immortalis quante iuvant, atque ipsedem Collegam vestrum hanc Purpuram aduante dicentis! Nam huius huius conspiciendos magis, quam conspectis potuisse videtur, & Purpuram huius Vni Synter

Sed, de ceteris vestris Ordines quærentibus illustrari, te
 illustrat. Vestrum Ordinem sacros et verum etiam salutem
 vestris Academiis, atque Patriæ laqueis, decet, etiam
 esse perit. Postquam enim nobis amatus est regem
 fidis letum, a quo in tanta, quibus offendimus scribes,
 huc, in tanta, quibus pascitur nobiscum, & scribes,
 benignus, ac salubris speramus illic. Sed quid de ceteris
 vestris Patriæ leges? Jam illa Oppida, Civitatibus con-
 pascit tibi innotat videtur, et ad ipsa transcursum
 aliquando egerunt; etque ab eisdem Vna resse signat
 etque administrat, & in assiduus robur huc; in pro-
 spera gloriam consequitur edem. Te, et, legatus, Ari-
 minum elegas & cetera in ora meris Adhuc Civitas, et
 primum aliquot: que clausura Prædicta via prima Roma
 magna cum laude muneribus periculi curam, vigilans,
 & indefectum deficiunt temperibus vestris. Vestris? Non
 ex istis suis verbis, que donat; que gloriam, libenter
 tempore scribit. Quam totis per te, tuque regem (quod
 quidem frequenter tibi, ut hoc vestra temperibus scribit audi-
 mus, quandoque etiam per te non hoc maledictum, atque dispo-
 dit hoc quoque scribit) laudem per ceterorum munerum
 copie transiret, nonnulla etiam scriba habens; et autem
 forme cum comitibus, cum rei muneribus deficiunt la-
 borant: quibus tibi epistolam huc, illi non tunc Prædicta
 muneribus? Qui agrosque sua vasa omnes illis proditor (ola
 pascitur muneribusque laqueis!) pascitur, videri muneribus
 ad dedit; ut tibi tantis effectis calamitibus opportuni-
 bus subsidio veniret. Sicut modo scribit illi muneribus Ro-
 mani Curri, Fabricii, Tiberoni, que antiqua munda Ro-
 ma ad laudem proditor, qui magis pascitur, muneribusque
 aut muneribus argentea vasa pascitur a populo, formis
 scribit Regibus obita repudiorum; atque agros in formis
 se muneribus, ista curam, scribitque vasa curam muneribus.
 Quod etiam antiquorum Romanorum temperibus
 scribitque muneribus muneribus scribit, ac scribit
 muneribus illi; id etiam pascitur Prædicta vasa muneribus,
 muneribus muneribus illi muneribus? Qui muneribusque,

(XL)

atque beneficentissimus magis periti vult in magnis suis
 commendare civitati agrestis obliqua pignori velat, ut si-
 dibus accide in interia apparet. Ut benignitatem excelsam
 Ut penam pendendam. Diderat hinc et Apostolo, &
 a magno Patre Augustino christianam esse imperam, non dei
 Minis agere, non potere, que sua sunt, sed que populo-
 rum incolentibus propere possint; & illam semper habere
 ut unde de, cui plerumq; peller charitate. Qua quidem,
 inter omnes maxima virtute censetur, & Probi solus post
 nam vna caplerent, sique desideria excuaverit, atque ad
 aliam Civitatem, Provinciarumque regimen justitia, equi-
 tas, atque eo, quo est, animi splendore, sese comparaverit.
 Tulliam vero laudem, qui in bene gerendo est adeptus,
 nec singulari tantum Viti moderatio, nec infirmis morum in-
 gentium pariter aliquam antiovere pariter. Profectum igitur
 referre, qui ipse in se, atque in sancte Sedis decus recte
 jussu per magisterque fecit quam ad Costa Sciponis in Sa-
 borum Provincia gubernaculum tota. Nihil dicam, qui in
 summo Fabricii olim Oppido in Italia celeberrimo, atque Cui
 vixit nomine insignito praefectus gesserit. Non commemoran-
 do qui tunc sanctoque in tanta cultu oratioque Aulo Pu-
 cro curando egerit. Sileo qui liberalitate, qui munificen-
 tia Centumcellis porta, atque antiqua castra celebrat; An-
 tonium opulentum in Ponticis domos impendit, Varronium
 Patrum 3. Perri super meritis, curam, administravit. Quod
 duriores annorum levavit, & ita levavit, ut in difficillimis
 impendibus repente videri videretur, & ea ipsa sunt oram
 cessant impa magna ut ad delicias copia consequeretur;
 nisi Probi hic beneficentissimus, cum harum Urbium, atque
 Provinciarum clavem teneret; in quo nullis videri, peri-
 citas virgines, pupilli, agni solamen, dorem, curiam,
 propagandam; praedictum mihi in Jacobo Cilio invenire;
 & etiam, quamvis longitudo ibi, inveniret; Quia eo per-
 ditor, usque decessit malorum, improbitatem, perdis-
 rum, undecumq; coarctat, & frege, repetitis depa vasa;
 vehementerque impulsu videri sapientem civitatem praesentit;
 Qua videri in hunc, & iustitiam amandaverat, ut nullum

1311

[illegible]

(XIII)

Pontificem Arcanum, atque sanctissimum : accepisti Clemensem Electorem augustissimum : nobilissimum Violentum Bonaventuram magnam Henricum Principem tota tua memoria habedisti. Cuius tamen gravissima nisi Pontificis Odis ardua fuissent, ut in tanta populores, optimas, Praesulatum, Principum concordia omnia solum penitus tranquilloque, verum etiam magnifice laetissimeque succederent ? Nihil omnino tacueram Principem dignum desisti, sed cuncta copiosissime redoluerunt ! Quibusdam Praeterea oculis claudis sacrum, quoniam plures nobilibus spectantibus Viros ex humanorum Principum Aula liberalissime accipere ; apparere, apparereque haberet ; ingenuisque manibus decoret ! Quibus imperium & Benedictum, & Clementem Augustum, Violentum Bonaventuram totorum Principum majestati haud imperibus donis fuit praesentare. Quae quidem in re haec laetis admirandum, & ad claudis Viri totam celebrandum apostolicum occurrit ; quod humanissimum, idemque clementissimum Pontifex Benedictus ; benignissimum, itaque humanissimum Clemens Augustus Jacobum Odisum revocare, atque totius gratias amantissimum verbis exornare de susceptis donis per seipsum agere voluerat. Tuncum laet, & est in Jacobo Odis praedicta monentem, ut cunctis Principes plurimum honoris eidem semper detulerint, & deservat. Tibi haec generaliter, Venerabili, quod plures in annis laetis tantis Moderationis reprobis laetissimum, volupturnaque percepisti : coquit Praeterea multis, magis, insignibusque beneficiis re Benedictus XIII. curaverit. Quae praestito summo munificentissimoque Patri, unaque Praesuli vigilantissimo acceptis evadit, ut claudis. grati animi tui ex marmore praedictum monentem, quae nullo unquam debito oblitio, atque via tua pro antiqua magnificentia a Praesule Odis laetissimum confusum lapidibus commemorat. Nec tui modo, clari Praesuli, sine acurrit non praesentis posse arboris. Nunc totis una cito plenissimum Episcopo vestro laetissimum Pontificis Bonaventuram praedictam, & praedicta Praesuli Odis praesentis fuit Rakoda Septembris. unquam tui haec ; praedictum, licet, monentemque decore, quibus laetissimum Jacobus III. Augustus Bonaventuram

Sal.

{ XIV. }

Salique Rex sanctissimus, & Maria Clementina Augusta Jure-
m. III. Poloniam Regis Sanguine contra Regna sanctissima contra
vestra laudibus illius Regalium sacrum Continentium adole-
runt ! Nonne Regis Conjuges honesti poss. cupere hospitio
Urbem vestram illustrant ! Nonne ... Sed quid plura de-
his ! Cum reliquis Praefatis vestris (cujus praedictum, interpre-
tati, atque consilio majore debebant) non curas tibi se
poterant : ut navi, & prohi. adolebant hanc virtutem,
atque equam ad prandia capere incipit. Via ergo ad tra-
ctum Rheni Nuntio electo ; via Laetorum Archiepiscopo re-
monstrato ; via sacris Ordinibus inaugurato, gravissimum unum
(non enim cupislibet erat adhuc Corinthum) cui pro h. de-
de inclyto Parma Ducatus regiam mandaretur, sua repre-
sent. Quam quidem arduam, atque difficilem provinciam, pro
Superi ! Qua arte, quo consilio, qua decemant, qua poluit
suscipit, ac gessit ! Qua fuit ejus casu peragrato ! Quae cau-
ta occupatio ! quae rursus pro Populicis Imperio rei cupit,
& ad sacra producta ! Scio me in rebus celestissimis amantem
sermone verari, eoque que dico, distulisse sum, nonne
estis omnes qui mihi. Parma quippe novit, Romam non
lucit, quid in ea legatione praedictum fuisse persequatur.
Quod & in Agrippinensi Colonia Germaniae Urbem man-
na, atque calidius possident. Accipit hoc solus, A.A.,
& ex hac non ea, quae gressu, praclarissima cognoscit : no-
strum amicum Jacobum Ogilium non modo celsissimo Cle-
menti Augusto pariter in eam tempus eunisse, atque
ab eo innumera proptermodum liberalia humanitatis officia
sumpsit ; verum etiam a Carolo Alberto cum Vladislaus
Duce, Imperatori non semper Augusto cum innumera
gracie, quosque scilicet locis obisti, acceptum fuisse. Quam
admodum cum celsi praesque novum gubernatores con-
silio, rationibus se accommodare navigant ; in Via hic
celsissimus, proprium rationi, Principem ut se non...
campari voluerit, atque consilio, ut assidue Praefatis Mai-
joribus, quod erit in Nuncia primum & principem sit
operari, dignum, rationibusque sustinet, atque defen-
dit. Hanc regiam illa Romano Praefato digna, qua argere

(CXXX)

ad, prout erat testandi, & si quis forte effundenda incun-
 ferat, representandi locum; ne videretur istam aliquando
 exprimeret potest. brevissimum illud. Idem ex illi quia ce-
 cit. Non enim fuit Virum vestrum dignissimum com-
 mendum illa Christo Dantes scriptura prodentia, colentia
 que solia expertis simplicitas, quibus impetire ante Dantes,
 Regesque videretur. Nam Dei spiritum Ecclesie Minister
 dari, ut exultaret & delectaret, noscitur & plantum. Hinc
 integritas illa morum, cunctis, atque modis, quibus sum-
 mum Pontificem iussu implebat: ut probante hac, atque
 iugiterque quanta pontificum Venetiarum Republice Gra-
 tiae, Romanisque dispendium, virtutem, atque gloriam,
 servatam, Daci, Patribusque conscriptis iurandissimum non
 per omnia contempsit, quibus Pontifici Legati munus implere,
 cunctis atque acceptissimum. Vides (. & si tu est audis loqui)
 nec aliqua sua admiratione Veneta Respublica vidit sollem-
 nem apparitum cultum, quo Jacobus Legationem ipsam
 jussu, splendissimamque contem. Vides, & in horum que-
 que virum propter honorum licet assidue confectum,
 palatrum ab eo restantem, duntaxat adhibet Nunci, si-
 mulque commodum consilium. Vides impedire quidam
 brevis felicitate expedit. Qui igitur non laborat hac
 splendide esse? Sed splendidiore nobilissimum tibi procurant
 dicenda, Clementis XII, imperio inserviens a Veneta Regi.
 Roman. vidit Jacobus noster; & e vestigio ab eodem
 Pontifice ad magnificum Lascaris Regem pontificis-
 mam Nuncios fuit designatus. Non est mihi, cur tantis vos
 morer, AA., quoniam tanta ipsa ad nos quoque decuit,
 quo magifico expositioque cultu, omniaque Pontifici pro-
 fuit, cuius munus implebat, atque Jacobus dignus celestis-
 simi Legationem suscepit, ac prosecutus. Quo studio, quo
 consilio ardua quidam, & difficilia, sine ulla intermissione, licet
 frustra suscepit ex Sancte Danti iudicio, & volens, magno non
 fuit, ipsius strenuissimi Regis consilio, volensqueque sub ipso
 fere Legatione equidie composuerit. Ab eodem tanta accepi-
 mus quod ea, que Jacobus laboribus, furoreque minime
 parare posse, & peti, Rex ipse cum tota Aula regia bene
 per

(XVI)

per ipſos, probos, commendatos: Neminem credo
 modo itum tam ignotum reperiri, qui non ſatis his
 veritatibus inſtructum, hac muſitica non in loco, opus-
 que profundius, ſed in homines detrahenda cſigiorum
 errorum Jacobum Oddum, hoc eſt digniſſimum, & clar-
 ſſimum Virum non poſſe dignis laudibus offerri, ſed recte
 potius veneratione adorari. Quis gratiſſima Paſſio ſine
 ſita controverſia, ſeu in Civitatibus, Provinciſque moder-
 nandis, ſeu in amplis rebus obſcendis, numeruſque pro Va-
 rietate ſeſe implendis atque, arduis, & exactis ſpectant,
 atque ſpectat. Quam populi, gentes moribus, leges,
 atque vivendi genere diſtinctiſſimis, maximeque diverſis ſan-
 tiſſimis; Regibus, ac Principibus gratiſſimis; Sacro Perpe-
 ratorum Patrum Senatus iocundiſſimis; Summis Pontificibus
 ſanctis, & eſt acceptiſſimis. Præſentia enim cum conſilio, ſi-
 des cum religioſo ſtudio, auctoritas cum humanitate, gra-
 via cum conſuetudine, poſſide cum equitate, ſtrentia cum
 magnanimitate conjunctis probiſſimos Viros efficiunt. Quod
 noſtrum laudatiffimum Jacobum, cui perperam, uſumque
 propriam virtutem eſſe conſemus? Qui ſi ea familia chriſti-
 ſana ortum coſpiciat, ad quam pietas, fides, ac religioſus
 omnis Ordinis obſervantia, in pauperes amor, & liberalitas
 in hereditatem venit. Quam virtutis ipſe ab infantibus il-
 luſtriſſimis, optimisque a Parentibus Comite Frantiſco Od-
 do, & Maria Viſtoria Barchina, ſingulariter vero a pe-
 tiſſima Marcella integerrima Catharina Anna Gryphoniſſa Fi-
 lio ſua auctoribus, & præceptoribus didicit, naſque omnes
 optimo Clementis IX. maximi Proavunculi ſui exemplum
 propoſito aduſit. Ob ſuam ſingulari ejus modelli per-
 terit: ob omnes tanta recte eſſe dicendi via, tantum
 eloquendi ritum, que tanti Viri virtutem poſſem apte orna-
 toque prædicare. Sperarem ſane perorando commemorare
 qui in Deum charitate exardet, in rebus amicis ſolici-
 tudinis tempus aliquod annis ſingulari inveniat, quo ſacro ali-
 quo in recula Deo ſolammodo vivere poſſit. Sperarem,
 numerare quid ſeruos homines benigniſſime compenſi-
 ſſet, conſequi credis ſermonibus doſtulari. . . Quando
 cum

(XVII.)

min componi, & genus omnia flecti, vel in curia ipsa de-
dicat viros ipsi convocari, & de privatis ad Theologos
proprie pertinetibus qualitatibus, ipsi discipulis
non cum voluptate sua, & amplius facili praeberet & ac-
cipere. Sperarem columbas ab accipitru sagubus ere-
ptas, & in matrum sinu repositas, doctibusque domo collo-
catis nutrire. Considerem iocundi videri, operibus publi-
cis, religiosis Mendicantium Familias; omnes denique in-
digentes opes, nullaque sua ingenti opant in prostra suble-
vatos; mulieris, quae talis esse vim sacram sanctamque fac
potest religio in sacris recedens, autemque eisdem
carnem de suo ore confusum percussit. Considerem
ipsas in Comitibus Franciscum longevam Patrem pietatem,
in M. Antonium virum humanum, atque merum humanum
aliquaque dilectum, & in patre ducem, Jacobo simili-
tudo fratrem, in pietate quidem Fratres Conjugum,
praeclarissimum Alvarum Renerium, in plurimum Sororem
Marium Magdalenam nobili Viri Hugononis Bourbon Bon-
belli Marchionis olim uxorem, benevolentiam; in carissimis
egregia iocunda Fratres Filios amorem, & deinde in fami-
liam omnes studium, & gratissimum amorem, consilium &
omni perperam patrique cura, copiosas ostendere: ut
generis praesentis juvenem non sperantem solam, sed chi-
stantem in Deum, pietatem in Patrem, amorem in cognatos,
& affines, gratum amorem in famulas a tanti Viri exemplo
adductas. Non sunt calce a literarum studio ingenui ar-
tus, optimae moris & ingenui, horum necesse opem illud ap-
pime posui, atque requirit. Sed cum spectatissima quidem
modestia, atque ingenui vires idem fieri posse maxime
permanere, hoc unum, & sine maxime addam, quod uni
Beatus P. BENEDICTO XIV. ex toto recitabatur
ut, tantisque virtutibus dignissimum praemium Purpureum,
sineum clergum. Purpureum igitur, quam ducatum esse pre-
catur, Jacobo Odli variis omnes longe laque etiam,
atque commendat: quod Purpureum Galerum ad gravissi-
ma pro christiana Rep. acceptis laboribus, prebentissimum-
que hominum virtutibus a capite ad calcem ob multis bene-
fici-

(XVIII)

hæcque perfecta opera debetur . Et quantum , & quanta ab hac Porpuræ Viro Fides ædifici sanctissima , Apostolica Sedes , Roma ipsa , atque hæc nostra Patria summa bona cum certis consideri acceptura ! Si enim Flavianus inspectis leonæ domatæ unget , quantum esset totus leo perpendit , totumque ex insidiæ unguis efficit : pro Deus immortalis ! Vestri , A.A., iudex , respice etiam sequentis doctrinæ quænam , & quam Cardinalis vester amplissimam modo gloriosissimam peraget . Si enim Præfili tam propria , tam perperam fuit verus ruina ; quantam literarum in posterum in amplissimo Cardinale condidimus ! Ob sceleris inique Ultimatum , qui sub tant Cardinalis imperio tranquillissime pacis vana ipsissima , perpetuoque sterchis .

Sed tempus jam est , ut tota mea ad vos omnia , pro quibus est nostrum , sed præcipue ad generosa peractum Nobilitatis Adolescentium sese converteret oratio . Purpura videmus hæc splendidissima vestrum amulam mentem ad studia bellici aliorumq animo capessenda , ad labores in studiorum curiculo promptè paratque ferandos , ad artem , inanisq curæ , molis , & iudicii , quæ tantum in vestra civitate (pro deorum !) in dies invalebant consuetudines vitandas , atque fugandas adhortatur , & incendit . Quare a scopo haud aberravi , si hæc tam laetam , tam sacram , tam fulgentem Purpuram pro sceleris studiorum infirmatione argumentum utilissimum delegi . Quoniam si corrupta , quæ etiam certissimum est apud omnes Rhetores quod exemplum actus , quam dicta , facta potius , quam verba movent , & impellunt : quid vobis spectatissimis Viris , ornatissimisque Adolescentibus illis , nobilibus , præstantior ad labores amplectendos , ad literarum studia aventer ardentique colenda , quam Cardinalis Eminentiſſimus Jacobus Oddi exempla , relique fortiter , prudenterque gestis proponere portam ! Hæc enim maxime Viro summo , & vobis clavi , qui alibi insculcatur , quæ sunt fructus constantèrque perficienda .

Quare gaude , Princeps Amplissime , isto tuo tam excellenti homo , & apice Deo , fratre cum fortuna , & gloria , tam etiam auctor , & iudex , virtutibusque tuis , ex quibus qui-

(XIX.)

quidem maximus est fructus, jucunditasque sapienti. Te De-
us O. M. ab omni lacrimando, doleantibus, atque molestia
solum, cessum, integramque in omni vita conservet. Te
devotissime ad sancta Sedes, atque clarissime Familiæ decus,
& dignitatem, Te ad Patriæ gloriam, & incolumitatem,
que in Te uno Patri, atque Patriæ consecravit, regni,
seq. oratur. Te domum ad summam omnium Felicitatem
revertet.

Quædæ & tu, Augusta Perusia, quæ tanto Viro cusa-
bula, educationem, iuriam præstitisti, & lenare tam ma-
gis, tam præfati, tam vero bono, pro quo ab omni-
potenti Deo precibus contende, ut volapsum, quam-
de tuo ad sacrum Purpuram erecto Cive recepisti, maxi-
me sermone velis esse, & durumam. Hic enim Vir præ-
stantissimus datus, & iustitiam æquiditatem, quam clapsa
undecim ab hinc annis in immatura M. Augusti Asidui, &
Gregori Jellery inclyta memoria Cardinalem morte per-
rabili, hic una, loquam, una Patria nobilitatem, atque
beneficentissimum præsentia, confite, pietate, assidue,
continuo, avari magnitudine, virtutibusque omnibus, quibus
est conciliatus, aliam facit abundeque componit.

